

NOVINKY.CZ

1. Prometeo představoval vrchol operního festivalu v Ostravě

01.07.2022 novinky.cz - Alex Švamberk

[Odkaz na originál](#)**Klíčová slova:** Dny; nové; opery; Ostrava

Uvedení opery Prometeo významného italského skladatele 20. století Luigiho Nona zakončilo ve čtvrtek **Dny nové opery Ostrava** (NODO). Šesté bienále potvrdilo, že moravskoslezská metropole je pulsujícím centrem soudobé hudby v České republice a Praha zůstává pouhou periferií.

Ostravské centrum nové hudby založené a vedené skladatelem, flétnistou a dirigentem Petrem Kotíkem funguje jako katalyzátor. Neuvádí se na nich jen díla předních představitelů soudobé hudby, ale také inspiruje a ponouká mladé tvůrce, aby skládali přímo pro festival, který jejich díla uvádí. Letos v Ostravě zaznělo ve světové premiéře na scéně pět nových oper, tři od skladatelů z bývalé federace plus Saudado od Brita Jamese Laytona a Partial Memories od Američanky Judith Berksonové. Právě ostravský festival pomohl k růstu Miroslava Tótha a Matouše Hejla, kteří na něm letos uvedli svá nová díla.

Vrcholem letošního NODO bylo bezesporu uvedení klíčového Nonova díla, jež nepřináší jen známý řecký mýtus o pokroku, o víře v nutnost pomáhat slabším a pozvedat je i o neochotě se podřizovat diktátu autority zneužívající svou moc i za cenu nesmírného nekonečného utrpení, přičemž nemusí jít jen o olympské bohy v čele s Diem, který po ruské invazi na Ukrajinu nabyl na významu. Nono pracuje i se samotným vnímáním hudby a textu. Zpěváci a muzikanti byli rozmístěni po celém prostoru Trojhalí Karolina, takže každý zní z jiného místa a různé vzdálenosti, tudíž odlišně hlasitě. Akustické nástroje doprovázela elektronika a nechyběl ani pro antickou tragédii typický sbor. Podtitul díla Tragédie slyšení nebo naslouchání jasně ukazuje, že se Nono zamýšlel nad tím, jak je vnímám i text, a tedy samotný příběh, co si z něj v daný okamžik vezmeme a co v nás z něj utkví. Nono tak zůstává aktuální i nyní, v době přeplněné informačním šumem a fake news.

Přestože dílo muselo být nastudováno rychle a uvedeno bylo v prostředí vhodném spíše pro undergroundové akce, na výsledku to patrně nebylo. Podání bylo bezchybné, i když muzikanti a zpěváci seděli na korbách nákladňáků technických služeb města Ostravy, aby se dali snadno rozmístit v prostoru. I Kotík si ale byl vědom, že by byla vhodnější místa na uvedení Prometea.

Poté, co dodirigoval, řekl Novinkám, že "toto by mělo znít v Národním divadle", a dodal svou oblíbenou tezi, že Praha je "kulturní smetiště", které si umělců neváží a vyhání je. Zmínil v této souvislosti odchod Jana Václava Stamice a dalších českých muzikantů v 18. století z Prahy do Mannheimu, jenž se pak stal centrem evropské hudby, byť jí mohla být Praha, či neuskutečněný návrat Bohuslava Martinů po druhé světové válce. V roce 1945 dostal nabídku učit skladbu na Pražské konzervatoři. I když odpověděl, že ji přijímá, z Prahy pak marně čekal na odpověď a v roce 1946 získal americké občanství.

Kotík má bohužel pravdu, že Praha zůstává v oblasti uvádění soudobých operních děl naprostou Popelkou a po nástupu nového ředitele Opery Národního divadla se to prohloubilo. Per Boye Hansen mi sice v rozhovoru po nástupu do funkce sliboval, že bude pokračovat v podpoře nové tuzemské tvorby, ale to se neděje, a zatím dokonce nenechal nastudovat ani žádné soudobější dílo, i když hovořil o tvorbě minimalistů Philipa Glasse a Johna Adamse či o Le Grande Macabre György Ligetiho, přičemž poslední dílo mělo být uvedeno už v sezoně 2020–2021.

Prometeo ukázal, že NODO pomalu přerůstá svým významem Ostravu. Praha však nereaguje a dál zůstává v operním pravěku, k čemuž přispívá i nešťastné sloučení Státní opery s Národním divadlem, které utlumilo konkurenci.

James Layton Foto: NODO James Layton Foto: NODO

URL | <https://www.novinky.cz/kultura/clanek/prometeo-prestavoval-vrchol-operniho-festivalu-v-ostrove-40401904>[« zpět na začátek](#)